

Рейтинговий звіт SEBK 001-004

про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	АКБ «Східно-Європейський банк»
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення рейтингу:	21.06.2007 р.
Дата оновлення рейтингу:	11.12.2008 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaBBB-
Прогноз рейтингу:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність АКБ «Східно-Європейський банк» за 2006-2007 рр. та I-III квартали 2008 року, а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є в розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності банку. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник з рейтингом **uaBBB** характеризується **ДОСТАТНЬОЮ** кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знаки «+» та «-» позначають проміжні рівні рейтингу відносно основних рівнів.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рейтингова історія

Історію кредитного рейтингу АКБ «Східно-Європейський банк» наведено в таблиці нижче.

Дата	21.06.2007	27.12.2007	19.06.2008	11.12.2008
Рівень рейтингу	uaBBB-	uaBBB-	uaBBB-	uaBBB-
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підтвердження	підтвердження

Рівень кредитного рейтингу АКБ «Східно-Європейський банк» підтримується:

- низькою питомою вагою простроченої та сумнівної заборгованості в клієнтському кредитному портфелі;
- покращенням показників ефективності діяльності;
- прийнятними для банківської системи фінансовими показниками, які характеризують основні аспекти діяльності АКБ «Східно-Європейський банк».

Рівень кредитного рейтингу АКБ «Східно-Європейський банк» обмежується:

- концентрацією кредитного портфеля за основними позичальниками (на 20 найбільших позичальників припадає близько 358% капіталу I рівня), що разом з низьким рівнем резервування може негативно вплинути на ліквідність та капіталізацію Банку;
- схильністю Банку до прийняття великих кредитних та ринкових ризиків в умовах невисокої капіталізації;
- значною концентрацією ресурсної бази за основними кредиторами та обмеженими можливостями щодо залучення клієнтів, що зумовлює залежність Банку від фінансового стану невеликого числа його клієнтів та підвищує ризик ліквідності;
- необхідністю удосконалення системи управління ризиками;
- посиленням впливу зовнішніх чинників на фінансовий ринок та очікуване зниження ділової активності у окремих секторах економіки, що може призвести до погіршення платоспроможності основних клієнтів банку та негативно вплинути на ліквідність та капіталізацію Банку.

Основні фінансові показники

Показник	01.01.06	01.01.07	01.04.07	01.07.07	01.10.07	01.01.08	01.04.08	01.07.08	01.10.08
Активи, млн. грн.	303,23	386,26	474,36	588,12	644,80	712,28	1 021,69	858,93	995,08
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	237,72	297,82	371,23	460,10	532,81	571,21	813,44	726,95	804,14
Кошти клієнтів, млн. грн.	173,50	232,00	289,54	298,07	389,96	484,44	657,63	629,09	746,66
Власний капітал, млн. грн.	52,64	61,11	62,19	62,82	64,26	66,02	82,88	84,20	87,96
Доходи, млн. грн.	47,77	63,13	18,31	37,92	60,36	88,90	30,09	64,50	107,99
Витрати, млн. грн.	44,89	59,29	17,06	35,62	56,80	83,45	27,98	59,93	98,16
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	3,57	5,02	1,30	2,69	4,16	6,92	2,15	5,15	11,09
Чистий прибуток, млн. грн.	2,88	3,84	1,25	2,29	3,55	5,45	2,12	4,57	9,83
Доходність активів, %	0,95	0,99	-	-	-	0,77	-	-	-
Доходність капіталу, %	5,47	6,29	-	-	-	8,26	-	-	-

Резюме

Відкрите акціонерне товариство акціонерний комерційний банк «Східно-Європейський банк» зареєстровано НБУ у серпні 1993 року. За профілем діяльності Банк є універсальною кредитно-фінансовою установою.

За ренкінгом НБУ на 01.10.2008 р. АКБ «Східно-Європейський банк» перебував у IV групі і посідав 85 місце серед 181 банку України. Питома вага активів Банку у банківській системі складає приблизно 0,13%. З початку 2008 року чисті активи Банку зросли на 40% і станом на 01.10.2008 р. складають 995 млн. грн., кредитно-інвестиційний портфель зріс на 41% – до 823 млн. грн., власний капітал за рахунок збільшення статутного капіталу та прибутку зріс на 33% – до 88 млн. грн.

Акціонерний капітал АКБ «Східно-Європейський банк» розподілено серед великої кількості юридичних та фізичних осіб. Єдиним власником істотної участі є ТОВ «СТДК-фінанс» (станом на 01.10.2008 р. загальна участь склала 15,2766%). Пряма участь у капіталі 20 найбільших акціонерів складає майже 99%.

Регіональна мережа АКБ «Східно-Європейський банк» є слабо розгалуженою. Представництва Банку (7 філій та 37 відділень) розташовані у семи областях України, але сконцентровані в Київській та Полтавській областях. Головний офіс розташовано в Києві. Протягом квітня-вересня поточного року Банк здійснював реорганізацію регіональної мережі, в ході якої закривалися малорентабельні відділення та відкривалися нові. В результаті загальна кількість підрозділів мережі за цей період зросла на одне відділення.

Філії Банку мають власні ліміти повноважень, які диференційовані залежно від типу кредиту та забезпечення. Найбільші ліміти мають у розпорядженні філії у містах Білій Церкві та Кременчуці, найменші повноваження в Ужгородській філії.

АКБ «Східно-Європейський банк» позиціонує себе як універсальний банк. Загальна кількість клієнтів Банку складає близько 30 тис. осіб, з яких переважна більшість – фізичні особи.

Картковий бізнес Банку, який розвивається на базі платіжної системи «VISA», має слабкий ступінь розвитку і використовується, насамперед, для зарплатних проектів та в маркетингових цілях.

Структура капіталу Банку є доброю – станом на 01.10.2008 р. коефіцієнт фондової капіталізації склав 61%, коефіцієнт захищеності капіталу – 27%, але рівень забезпечення капіталом кредитно-інвестиційних ризиків залишається низьким. Слід також зазначити, що капітал Банку зменшується в результаті переоцінки цінних паперів (-2,2 млн. грн. станом на 01.10.2008 р.), але загальне зростання власного капіталу забезпечується за рахунок поточного прибутку.

Основою ресурсної бази АКБ «Східно-Європейський банк», приріст якої уповільнився у II половині 2008 року, є клієнтські кошти, що представлені,

насамперед, залишками на поточних рахунках юридичних осіб та строковими депозитами фізичних осіб. Операції на міжбанківському ринку є, насамперед, угодами типу SWAP. База фондування є більш короткостроковою, що несе в собі ризик рефінансування, який посилюється наявністю концентрації ресурсної бази за основними кредиторами (станом на 01.10.2008 р. кошти 20 найбільших кредиторів формують 58% зобов'язань).

Концентрація ресурсної бази за видами економічної діяльності є значною: станом на 01.10.2008 р. найбільший обсяг було залучено від підприємств переробної промисловості (хімічне виробництво) – 75% коштів суб'єктів господарювання; кошти підприємств, які займаються торгівлею, ремонтом автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку, складають 11%.

Протягом аналізованого періоду АКБ «Східно-Європейський банк» дотримувався всіх економічних нормативів НБУ. Недостатня капіталізація, на фоні тривалого росту активів, наражає Банк на системні ризики, особливо під час надання великих кредитів та значних інвестицій у цінні папери. При реалізації наміченого плану капіталізації Банку можливе суттєве зменшення цих ризиків.

Основним активом АКБ «Східно-Європейський банк» є клієнтський кредитний портфель, що складає понад 65% чистих активів. На міжбанківському ринку АКБ «Східно-Європейський банк» працює переважно за угодами SWAP, або розміщує тимчасово вільні кошти на короткі строки (в силу значних залишків на поточних рахунках). Портфель цінних паперів, що складає майже 8% активів Банку, приблизно порівну розподілено між торговим портфелем, портфелем «на продаж» та «до погашення». Портфель цінних паперів є добре диверсифікованим за контрагентами, що має зменшувати інвестиційні ризики, проте ліквідність паперів через відсутність інформації про емітентів оцінити не можливо.

Рівень високоліквідних активів є достатнім. Відповідність активів та пасивів за строками до погашення перебуває на прийнятному рівні.

АКБ «Східно-Європейський банк» кредитує здебільшого господарський сектор, позики фізичним особам складають близько третини клієнтського кредитного портфеля. Більше половини всіх кредитів надані в іноземній валюті. Обсяг позабалансових зобов'язань Банку несуттєвий.

Діяльності АКБ «Східно-Європейський банк» притаманна значна концентрація клієнтського кредитного портфеля як за видами економічної діяльності, так і за позичальниками. Так, станом на 01.10.2008 р. підприємствам, які займаються торгівлею, ремонтом автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку надано 51,5% корпоративних кредитів (або 320% капіталу I рівня); підприємствам, які займаються операціями з нерухомим майном, орендою, інжинірингом та наданням послуг підприємствам – 14,1%; організаціям переробної промисловості – 13,2%.

Обмежена клієнтська база Банку зумовлює концентрацію кредитного портфеля і за позичальниками: на 01.10.2008 р. на 20 найбільших контрагентів припадало 40,5% кредитного портфеля, або 358% капіталу I рівня, що наражає Банк на високі ризики

у разі виникнення фінансових труднощів в одного або декількох великих клієнтів та збільшує ймовірний розмір кредитних втрат у вигляді частки від процентного доходу чи капіталу.

Протягом квітня-вересня поточного року у структурі забезпечення за кредитними операціями¹ з 45,4% до 27,7% станом на 01.10.2008 р. зменшилась частка майнових прав на грошові депозити, натомість зросла частка забезпечення у вигляді нерухомості (з 32,7% до 42,4% на 01.10.2008 р.). Обсяг незабезпеченої заборгованості (чистий кредитний ризик) зріс на 74 млн. грн. – до 194,8 млн. грн., що становить 21,3% всієї заборгованості.

Якість кредитного портфеля АКБ «Східно-Європейський банк» є доброю, проте є ризики її швидкого погіршення, які зумовлені концентрацією портфеля, а також ускладненням макроекономічної ситуації у країні. Також слід відмітити і низький рівень резервування. За цих умов рівень капіталізації Банку є не більш, ніж адекватним.

АКБ «Східно-Європейський банк» використовує досить прості інструменти та процедури ризик-менеджменту, які проте відповідають поточному етапу його розвитку.

За підсумками 9 місяців 2008 року АКБ «Східно-Європейський банк» отримав чистий прибуток у сумі 9,83 млн. грн., що у 2,8 рази більше, ніж за аналогічний період 2007 року.

Покращення прибутковості АКБ «Східно-Європейський банк» (станом на 01.10.2008 р. рентабельність активів склала 1,4%, рентабельність капіталу – 16,4%) зумовлено, насамперед, збільшенням обсягу основного доходного активу – клієнтського кредитного портфеля, а також наявністю відносно дешевих коштів юридичних осіб на поточних рахунках. Проте конкуренція, зростаюча ціна ресурсів та низька капіталізація чинять тиск на прибутковість бізнесу.

За підсумком січня-вересня поточного року АКБ «Східно-Європейський банк» виконав намічені плани за всіма основними балансовими та фінансовими показниками. Вже за результатами вересня були перевиконані плани щодо річного обсягу активів, проте заплановане до кінця 2008 року збільшення статутного капіталу на 10 млн. грн. не відбулося, і наразі не планується.

Відповідно до стратегічного плану розвитку АКБ «Східно-Європейський банк» планує розвиватися як універсальний банк, збільшуючи кількість структурних підрозділів та розширюючи асортимент послуг як для корпоративних, так і приватних клієнтів. На найближчі три роки планується поступове збільшення акціонерного капіталу Банку: до 2012 року він має збільшитись на 80 млн. грн. – до 140 млн. грн. Зростання активів прогнозується досить помірно (щорічно на 10%).

¹ згідно з формою статистичної звітності НБУ №604

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг АКБ «Східно-Європейський банк» підтверджено на рівні uaBBB-, прогноз «стабільний».

Генеральний директор

С. А. Дубко

Начальник відділу рейтингів фінансових установ

А.М. Коноплястий

Провідний фінансовий аналітик відділу рейтингів фінансових установ

О.В. Капустинський

Додатки

Додаток до рейтингового звіту №1

Аналіз виконання основних статей балансу АКБ «Східно-Європейський банк» за II - III кв. 2008 року, тис. грн.

Назва статті	01.07.2008			01.10.2008		
	План	Факт		План	Факт	
Активи						
Готівкові кошти	43 600	43 659	100%	46 000	45 958	100%
Кошти у Національному банку	30 000	29 101	97%	27 500	26 835	98%
Кошти в інших банках	79 800	78 886	99%	166 200	168 705	102%
В тому числі: кореспондентські рахунки, які відкриті в інших банках	23 000	22 656	99%	70 000	69 956	100%
Цінні папери у торговому портфелі банку та на продаж	28 400	27 880	98%	44 700	45 955	103%
Кредити та заборгованість клієнтів	582 700	604 462	104%	612 000	632 084	103%
Інвестиційні цінні папери	40 500	40 273	99%	28 100	29 182	104%
Основні засоби та нематеріальні активи	28 500	28 440	100%	28 600	28 481	100%
Нараховані доходи до отримання	3 400	3 610	106%	7 400	7 258	98%
Інші активи	2 500	2 616	105%	10 700	10 623	99%
Усього чисті активи	839 400	858 927	102%	971 200	995 081	102%
Зобов'язання						
Кошти банків в т.ч. коррахунок	92 300	93 807	102%	88 400	89 384	101%
В тому числі: кореспондентські рахунки інших банків	0,00	0,37	-	0,00	0,36	-
Кошти клієнтів	611 900	629 088	103%	724 000	746 659	103%
депозити фізичних осіб	261 000	268 213	103%	262 500	269 441	103%
поточні рахунки фізичних осіб	32 000	35 244	110%	31 300	31 720	101%
депозити юридичних осіб	82 700	85 666	104%	193 800	198 886	103%
поточні рахунки юридичних осіб	236 100	239 862	102%	236 100	246 306	104%
Нараховані витрати до сплати	8 100	8 598	106%	8 600	8 571	100%
Інші зобов'язання	43 000	43 233	101%	62 400	62 504	100%
Усього зобов'язань	755 300	774 728	103%	883 400	907 119	103%
Власний капітал, у тому числі:	84 100	84 199	100%	87 800	87 962	100%
- статутний капітал	60 000	60 000	100%	60 000	60 000	100%
- фінансовий результат поточного року	4 400	4 566	104%	9 600	9 826	102%

Аналіз виконання основних статей бюджету АКБ «Східно-Європейський банк» за II - III кв. 2008 року, тис. грн.

Назва статті	01.07.2008			01.10.2008		
Доходи:						
Процентні доходи	51 000	52 067	102%	82 600	83 922	102%
Комісійні доходи	14 900	14 815	99%	22 400	22 709	101%
Результат від торгівельних операцій	2 300	2 335	102%	7 400	7 660	104%
Інші операційні доходи	100	-381	-381%	500	371	74%
Інші доходи	100	51	51%	100	58	58%
Всього доходів:	68 400	68 887	101%	113 000	114 720	102%
Витрати:						
Процентні витрати	30 000	30 757	103%	52 000	53 067	102%
Комісійні витрати	2 800	2 627	94%	4 300	4 535	105%
Інші операційні витрати	4 400	4 213	96%	6 500	6 700	103%
Загальні адміністративні витрати	20 800	20 771	100%	31 500	31 544	100%
Відрахування в резерви	5 400	5 365	99%	7 800	7 778	100%
Податок на прибуток	600	588	98%	1 300	1 268	98%
Разом витрат:	64 000	64 321	101%	103 400	104 894	101%
Фінансовий результат:	4 400	4 566	104%	9 600	9 826	102%

Дані балансу АКБ «Східно-Європейський банк», млн. грн.

Назва статті	01.01.2006	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007	01.10.2007	01.01.2008	01.04.2008	01.07.2008	01.10.2008
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	26,17	33,04	33,15	58,65	57,43	73,09	113,52	72,76	72,79
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти в інших банках	30,72	48,06	58,47	99,93	103,73	88,01	260,32	78,97	168,91
Кредити клієнтам	202,77	261,55	334,47	377,98	430,35	471,25	528,72	619,36	649,30
Цінні папери	27,98	22,61	23,36	23,68	27,10	56,13	96,66	68,42	75,40
Довгострокові вкладення	15,77	25,08	26,42	26,87	26,86	27,78	28,09	28,44	28,48
Нараховані доходи	1,41	0,91	1,54	2,34	1,97	3,39	4,91	4,33	7,86
Резерви	-4,87	-6,60	-8,07	-9,00	-9,41	-11,12	-13,53	-15,98	-18,32
Інші активи	3,28	1,61	5,00	7,67	6,76	3,75	3,01	2,63	10,66
Разом активів	303,23	386,26	474,36	588,12	644,80	712,28	1 021,69	858,93	995,08
Заборгованість перед НБУ	8,20	10,60	0,00	0,00	7,70	0,00	0,00	0,00	8,00
Кошти банків	52,79	62,68	82,98	183,21	137,71	113,34	35,35	93,81	81,38
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	0,10	0,31
Кошти суб'єктів господарювання	45,58	75,50	112,51	123,79	193,25	260,71	392,60	325,53	445,19
Кошти фізичних осіб	127,91	156,51	177,03	174,28	196,55	223,74	265,03	303,46	301,16
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Боргові цінні папери	4,61	4,89	4,89	9,08	14,38	14,37	0,00	0,00	0,00
Субординований борг	7,53	7,82	7,85	7,88	8,03	8,14	8,37	8,02	7,76
Нараховані витрати	2,41	3,40	3,91	3,74	4,36	5,50	5,81	7,98	7,92
Інші зобов'язання	1,55	3,76	23,00	23,31	18,39	20,47	231,65	35,83	55,39
Разом зобов'язань	250,59	325,15	412,17	525,30	580,54	646,26	938,81	774,73	907,12
Сплачений статутний капітал	45,00	45,00	45,00	45,00	45,00	45,00	60,00	60,00	60,00
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	3,75	6,09	6,09	9,53	9,53	9,53	9,53	14,60	14,60
Результат минулих років	0,00	-0,01	3,83	0,00	0,00	0,00	5,45	0,00	0,00
Результати переоцінки	1,01	6,19	6,03	5,99	6,17	6,03	5,78	5,03	3,53
Фінансовий результат поточного року	2,88	3,84	1,25	2,29	3,55	5,45	2,12	4,57	9,83
Всього власний капітал	52,64	61,11	62,19	62,82	64,26	66,02	82,88	84,20	87,96

Дані звіту про фінансові результати АКБ «Східно-Європейський банк», млн. грн.

Назва статті	01.01.2006	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007	01.10.2007	01.01.2008	01.04.2008	01.07.2008	01.10.2008
Процентні доходи	34,37	42,64	12,00	24,62	39,42	57,63	22,36	48,96	79,28
Комісійні доходи	11,03	17,09	4,98	10,95	17,40	25,10	6,71	13,53	20,62
Результат від торговельних операцій	2,03	2,90	1,25	2,18	3,32	5,85	0,97	2,34	7,66
Інші операційні доходи	0,18	0,42	0,07	0,12	0,16	0,23	0,04	-0,38	0,37
Інші доходи	0,15	0,08	0,01	0,04	0,06	0,09	0,02	0,05	0,06
Повернення списаних активів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Непередбачені доходи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього доходів	47,77	63,13	18,31	37,92	60,36	88,90	30,09	64,50	107,99
Процентні витрати	25,69	31,20	8,18	16,23	27,23	39,55	12,95	27,65	48,43
Комісійні витрати	0,84	2,78	0,33	1,17	2,09	3,64	0,48	1,35	2,44
Інші операційні витрати	1,11	3,08	0,85	1,73	2,60	3,89	1,56	4,21	6,70
Загальні адміністративні витрати	15,01	18,02	6,18	13,74	21,39	30,49	10,34	20,77	31,54
Відрахування в резерви	1,55	3,03	1,47	2,36	2,89	4,42	2,61	5,37	7,78
Непередбачені витрати	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Податок на прибуток	0,69	1,18	0,05	0,40	0,61	1,47	0,03	0,59	1,27
Всього витрат	44,89	59,29	17,06	35,62	56,80	83,45	27,98	59,93	98,16
Фінансовий результат поточного року	2,88	3,84	1,25	2,29	3,55	5,45	2,12	4,57	9,83